

Vergaderjaar 2012–2013

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 1270

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 juni 2013

Hierbij bied ik u graag het verslag van de Raad Buitenlandse Zaken over Handel van 14 juni jl. te Luxemburg aan.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
E.M.J. Ploumen

Trade Omnibus I en II

Het Ierse voorzitterschap gaf een toelichting op het akkoord over Trade Omnibus I en II over handelspolitieke besluitvormingsprocedures. Dat akkoord werd eerder deze maand bereikt in de trilog met het Europees parlement en de Europese Commissie. Het compromis zal in de komende maanden juridisch uitgewerkt worden in verschillende verordeningen. De verwachting is dat het akkoord begin 2014 formeel in werking zal treden.

EU – VS Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP)

De vaststelling van het onderhandelingsmandaat voor TTIP vormde – zoals verwacht – het leeuwendeel van deze RBZ. Het uiteindelijke akkoord werd na 13 uur onderhandelen bereikt.

Het voorzitterschap benadrukte het grote belang van TTIP. Het akkoord is in potentie het grootste bilaterale vrijhandelsakkoord ooit en een *game changer* voor zowel de EU als de VS. Het voorzitterschap benadrukte verder vastbesloten te zijn om tijdens de RBZ tot overeenstemming over het onderhandelingsmandaat te komen en daarmee te voldoen aan de oproep van de Europese Raad van februari jl.

Tijdens de bespreking werd zoals verwacht meteen duidelijk dat de mogelijke uitzondering van audiovisuele diensten het grootste openstaande geschilpunt was. Commissaris De Gucht gaf als reactie dat *a priori* uitsluitingen ten koste van alles vermeden moesten worden: om te voorkomen dat de VS een alibi verschaft wordt ook sectoren *a priori* uit te sluiten. De gegeven garanties dat de audiovisuele sector ook bij een niet volledige uitsluiting in het mandaat geen gevaar liep, overtuigden niet alle Lidstaten.

De grote meerderheid van Lidstaten uitte zich daarentegen positief over het voorliggende mandaat. Het belang van het beschermen van de Europese cultuur werd weliswaar door iedereen onderschreven, maar men stelde vast dat het voorliggende mandaat ruimschoots in die bescherming voorziet. Enkele Lidstaten voegden daaraan toe dat cultuur juist beschermd wordt door openstelling en contact met anderen, niet door uitsluiting. Veel Lidstaten kwamen aldus tot de conclusie dat de verwachte prijs voor een volledige uitsluiting (in de vorm van uitsluitingen aan VS zijde) te hoog was in verhouding tot wat het oplevert: geringe extra bescherming voor de Europese cultuur.

Nederland schaarde zich achter deze lijn en vroeg verder om versterking van de teksten over dierenwelzijn in het mandaat, door een verwijzing naar equivalentie toe te voegen. Verder wees Nederland op het brede belang van een akkoord, waar naast de EU en de VS ook midden-inkomenslanden en ontwikkelingslanden van zullen profiteren.

Na langdurige onderhandelingen legde het Ierse voorzitterschap in de loop van de avond een compromistekst voor aan de Lidstaten waarin audiovisuele diensten zijn uitgezonderd, maar expliciet de mogelijkheid wordt geschapen om deze op een later tijdstip alsnog aan het onderhandelingsmandaat toe te voegen. Het finale compromis kwam daarnaast tegemoet aan de Nederlandse wens voor een versterkte dierenwelzijnstekst. Alle Lidstaten stemden in met deze laatste teksten en daarop kon voorzitterschap vaststellen dat de Raad een akkoord bereikt had.

Ook de VS heeft inmiddels de noodzakelijke procedures afgerond om de onderhandeling te kunnen starten. Naar verwachting zal begin juli de eerste onderhandelingsronde kunnen plaatsvinden.

Arbeidsomstandigheden Bangladesh

Nederland opende de bespreking van dit agendapunt door vast te stellen dat veel Lidstaten en de Commissie in de afgelopen weken actieve betrokkenheid hebben getoond bij de situatie in Bangladesh. Nederland verwelkomde dat, riep op tot een gezamenlijke positie van de EU en wees daarbij op het feit dat de EU 75% van de textielexporten uit Bangladesh ontvangt. Nederland deed verder de oproep aan alle Lidstaten om in hun bilaterale contacten met Bangladesh en andere landen in de regio arbeidsomstandigheden aan de orde te stellen. Tot slot onderstreepte Nederland dat ook de regering in de landen zelf en de gehele internationale opererende textielsector hun verantwoordelijkheid moeten nemen.

Frankrijk steunde de Nederlandse interventie en voegde daaraan toe dat het bedrijfsleven in Frankrijk is aangemoedigd om een convenant te ondertekenen. Denemarken steunde beide landen en wees op eigen inspanningen op dit terrein.

De Commissie sloot zich bij de interventies van de Lidstaten aan en onderstreepte de ernst van de situatie in Bangladesh. Volgens de commissie zijn de omstandigheden slecht en is verbetering noodzakelijk.

Lunchbespreking

Tijdens de lunch werd kort gesproken over EU-Canada onderhandelingen en uitgebreider over de handels- en investeringsrelatie met China.

China

In de bespreking van de EU-China handelsrelatie stond de recente anti-dumpingkwestie rond zonnepanelen centraal. Commissaris De Gucht was niet content met de opstelling van de meerderheid van de Lidstaten die zich tegen het besluit voor voorlopige heffingen hadden gekeerd. De Gucht benadrukte het belang van een gemeenschappelijk optreden van de EU en Lidstaten jegens China. De Commissie zet in op een onderhandelde oplossing en dat is een lijn die door Lidstaten breed gesteund wordt. Onduidelijk is vooralsnog in hoeverre China hiertoe bereid is.

Veel Lidstaten onderstreepten het brede belang van de handelsrelatie met China en uitten zorgen over de recente conflicten. Daarbij prezen de bekende voorstanders van maatregelen het optreden van de Commissie in de zonnepanelenzaak, terwijl enkele andere meer liberale Lidstaten waaronder Nederland waarschuwden voor het gevaar van handelsdefensieve maatregelen en de hierop volgende retaliatie. Nederland poogde een brug te slaan tussen beide kampen, door alle partijen op te roepen vooruit te kijken en de Commissie te steunen om op korte termijn tot een onderhandelde oplossing met China te komen en te voorkomen dat het conflict verder escaleert. Voorts wees Nederland op het belang van zonnepanelen voor het halen van de Europese klimaatdoelstellingen.

EU-Canada CETA

De Commissie gaf wederom aan dat de onderhandelingen over een vrijhandelsakkoord met Canada zich nog steeds bevinden in de eindfase, waarbij de bal nog altijd ligt bij de Canadezen. Over vrijwel alle nog openstaande onderwerpen lijkt een compromis binnen handbereik.

Afronding van de onderhandelingen blijft echter afhankelijk van een bevredigend akkoord over markttoegang van agrarische goederen, waar Canada vooralsnog onvoldoende flexibiliteit toont.